MEER DUITS IN HET ONDERWIJS, BITTE!

Samen met partners als de *Belgisch-Luxemburgs-Duitse Kamer van Koophandel* (AHK debelux) en het *Goethe-Institut* maakt het *Belgischer Germanisten- und Deutschlehrer-verband* (BGDV), de Belgische vereniging van leraren en docenten Duits, zich zorgen over de positie van het Duits in het Vlaamse onderwijs. Uitgerekend in de op handel en economie gerichte studierichtingen dreigt deze toegankelijke, economisch en cultureel belangrijke taal uit de boot te vallen. Zullen er op termijn nog voldoende jongeren met kennis van onze derde landstaal afstuderen?

We doen de factcheck.

1. Duits is broodnodig voor de Belgische handel en economie.

Factcheck 1: juist.
Met 100 miljoen sprekers is Duits de meest gesproken moedertaal in de Europese Unie en de taal van één van de grootste economieën ter wereld. Op minder dan drie uur rijden van Brussel sta je in het hart van het Ruhrgebied, na vier uur in Frankfurt, hét financiële centrum van de EU. Onderweg rijd je door de Euregio Maas-Rijn, een economisch belangrijke én toeristisch aantrekkelijke drielandenstreek met Eupen als administratieve zetel. Voor Vlaanderen is Duitsland al jaren de belangrijkste exportmarkt, de tweede belangrijkste leverancier van goederen en de derde grootste investeerder. Met de Brexit kan het belang van Duits voor België en de Europese binnenmarkt alleen nog toenemen. Nu al zoeken Duitse bedrijven, aldus AHK debelux, steeds vaker naar zakelijke partnerschappen of start-ups in België en Luxemburg.

Het is dan ook onbegrijpelijk dat het Duits uren zal verliezen bij de huidige hervorming van het secundair onderwijs. Al tientallen jaren gaan zowel het aantal lesuren Duits alsook het aantal leerlingen dat Duits volgt gestaag achteruit. In het studiedomein *Economie en Organisatie* dreigt Duits weldra zelfs volledig uit de boot te vallen. De nieuw ingevoerde eindtermen voor Duits en bijgevolg de extra uren in het studiedomein *Taal en Cultuur* (doorstroomfinaliteit) juichen we uiteraard toe, maar Duits is economisch té belangrijk om uitgerekend in het domein *Economie en Organisatie* te schrappen. De 'complementaire uren' kunnen slechts een noodoplossing bieden. Een volwaardige structurele verankering van Duits dringt zich op.

2. Kennis Duits is een belangrijke troef op de Belgische arbeidsmarkt.

Factcheck 2: juist.
Veel Duitse bedrijven hebben filialen in België en zorgen voor tewerkstelling. Voor de sollicitant is kennis Duits dan ook een extra troef, zoals blijkt uit een studie waarin de opleiding Bedrijfscommunicatie van de KU Leuven (2018) in samenwerking met de VDAB en Randstad Tempo-Team de vraag naar vreemdetalenkennis in vacatureberichten onderzocht. Opmerkelijk is de derde plaats voor Duits na Frans en Engels, en dit in het hele land. Vooral in de industrie, in de logistieke sector en in de horeca en het toerisme wordt Duits gevraagd, bijvoorbeeld voor contacten met klanten, toeleveranciers of Duitse moederbedrijven.

De boodschap is duidelijk: op de arbeidsmarkt kan kennis van het Duits de beslissende troef opleveren. De taal en cultuur van de zakenpartner kennen, opent immers deuren. Dat Duits in

veel (bedrijfs)economische of op handel gerichte opleidingen in het hoger onderwijs als keuzevak aangeboden wordt, is dan ook een goed begin, maar onvoldoende. Laat een brede talenkennis nu net één van de grondstoffen van de Vlaamse kenniseconomie zijn. Een brede talenkennis mag bijgevolg niet eenzijdig geassocieerd worden met het studiedomein *Taal en Cultuur* in het secundair onderwijs. Ook de economische studierichtingen moeten hun steentje bijdragen.

3. Duits is vanuit het Nederlands gemakkelijk te leren.

Factcheck 3: juist.
Voor wie Nederlands kent, is Duits een haalbare kaart. De vele overeenkomsten tussen de twee zustertalen vergemakkelijken het aanleren van woordenschat, woordvorming en zinsbouw. Bovendien beschikken leerlingen die Duits als derde vreemde taal opnemen al over een ontwikkeld taalbewustzijn dankzij hun ervaring met het leren van twee andere talen. Daardoor kan Duits extra vertrouwd aanvoelen en ligt ook de drempel voor latere studie- en werkervaring in de Duitstalige landen laag.

Een en ander hangt evenwel af van keuzes die in het onderwijs gemaakt worden. Zo valt op dat het aanbod Duits nergens in Vlaanderen beantwoordt aan de normen van het *Deutsches Sprachdiplom* (*DSD*), een van overheidswege ondersteund en internationaal erkend examen op drie niveaus waarvan het hoogste toegang verleent tot Duitse (hoge)scholen en universiteiten zonder bijkomende taaltoets. In Vlaanderen is er geen enkele school die het vereiste minimumaantal uren Duits haalt, terwijl dit elders wél het geval is: van één DSD-school in Wallonië over negen in Nederland en een twintigtal in Frankrijk tot zelfs honderd in Polen. Het is in Vlaanderen nergens mogelijk binnen het reguliere onderwijsaanbod een programma Duits te volgen dat aan de vereisten van een internationaal gevestigde standaard als het *Deutsches Sprachdiplom* beantwoordt. Deze onthutsende vaststelling getuigt in tweevoudig opzicht van nalatigheid: ten aanzien van oprecht in het Duits geïnteresseerde leerlingen én ten aanzien van onze arbeidsmarkt.

4. Kennis van het Duits betekent ook een culturele verrijking.

Factcheck 4: juist.
Ook op cultureel vlak is de Duitstalige wereld rijk en divers. Culturele, commerciële en technologische evenementen in de Duitstalige landen staan dikwijls in de kijker – net als de Duitse *Bundesliga*, Duitstalige popmuziek en druk bezochte steden als Berlijn en Wenen. Duits is de taal van talloze kunstenaars, regisseurs, schrijvers en filosofen en van een bruisende boeken- en uitgeversmarkt. Bovendien is het ook de tweede meest gebruikte taal op het internet. De belangrijke rol van het Duits in kunst, cultuur en wetenschap kan door scholen aangegrepen worden om niet-taalvakken in het Duits te organiseren via Content and Language Integrated Learning (CLIL). Ook al is er de laatste tijd een verbetering merkbaar, er is zeker nog ruimte voor meer Duitse CLIL-vakken.

Laten we tenslotte niet vergeten dat Duits ook een officiële landstaal van België is en de moedertaal van bijna 78.000 *Ostbelgier*. Naast werkgelegenheid biedt de Duitstalige Gemeenschap vele mogelijkheden om kennis van het Duits op te doen in een omgeving die rijk is aan cultuur en natuur.

Koning Filip geeft alvast het goede voorbeeld door zijn nieuwjaarstoespraak consequent ook in het Duits te houden.

Niet minder, maar méér uren Duits op school – het is in het voordeel van onze jongeren en van ons allemaal.